

Súd: Okresný súd Stará Ľubovňa
Spisová značka: 4P/44/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8524200556
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Sroková
ECLI: ECLI:SK:OSSL:2024:8524200556.2

Uznesenie

Okresný súd Stará Ľubovňa v rodinnoprávnej veci starostlivosti súdu o mal. A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XX, t. č. bytom Centrum pre deti a rodiny Spišská Belá, zast. kol. opatrovníkom Obcou Lomnička, dieťa rodičov: matky - D. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XX, t. č. Ústav na výkon trestu odňatia slobody Levoča a otca - E. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XX, t. č. Ústav na výkon trestu odňatia slobody Prešov, na návrh Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Stará Ľubovňa, odboru sociálnych vecí a rodiny, v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

I. Súd n a r i a d ť u j e Centru pre deti a rodiny Spišská Belá, Továrenská 19/5, 059 01 Spišská Belá odovzdať mal. dieťa A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XX, t. č. bytom Centrum pre deti a rodiny Spišská Belá do Reedukačného centra Bačkov, Školská 158, 076 61 Bačkov, na obdobie 6-tich mesiacov od vykonateľnosti tohto uznesenia.

II. Súd u k l a d á povinnosť navrhovateľovi Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Stará Ľubovňa zabezpečiť v spolupráci s Centrom pre deti a rodiny Spišská Belá okamžité umiestnenie maloletého dieťaťa A. B., nar. XX.XX.XXXX, do Reedukačného centra Bačkov, Školská 158, 076 61 Bačkov.

III. Súd u r č u j e navrhovateľovi Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Stará Ľubovňa lehotu na podanie návrhu vo veci samej, a to o nariadenie výchovného opatrenia, v lehote do 20.05.2024, kde účastníkmi konania budú navrhovateľ, mal. dieťa a rodičia mal. dieťaťa.

IV. Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľ Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Stará Ľubovňa (ďalej ÚPSVaR), podal na tunajší súd návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiadal, aby súd nariadil terajšiemu zariadeniu CDR Spišská Belá, kde je maloletá umiestnená, odovzdať maloletú do Reedukačného centra Bačkov, Školská 158.

2. Podaný návrh odôvodnil tým, že maloletá A. B., nar. XX.X.XXXX je v Centre pre deti a rodiny Spišská Belá umiestnená od 20.5.2022 na základe neodkladného opatrenia zo dňa 18.5.2022 č. k. 2P/62/2022 a následne Rozsudkom Okresného súdu Stará Ľubovňa č. k. 2P/64/2022 zo dňa 6.9.2022, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 5.10.2022 a vykonateľnosť dňa 16.9.2022, bola u maloletej a jej súrodencov nariadená ústavná starostlivosť v Centre pre deti a rodiny Spišská Belá, Továrenská 19/5, Spišská Belá na samostatnej skupine so sídlom Veľká Lomnica.

Osobná starostlivosť zo strany rodičov nie je možná, rodičia mal. detí boli odsúdení na základe rozhodnutia Okresného súdu v Starej Ľubovni, pre zločin týrania blízkej a zverenej osoby. Po výchovnom opatrení, ktoré nespĺnilo účel, tunajší úrad oslovil príbuzných mal. detí vo veci prejavenia záujmu vykonávať náhradnú osobnú starostlivosť. Záujem prejavila teta F. B., ktorá si dňa 7.4.2022 podala návrh na Okresný súd Stará Ľubovňa neodkladným opatrením zveriť mal. deti do svojej starostlivosti. Vo veci

samej návrh do náhradnej osobnej starostlivosti vzala späť z dôvodu, že mala s mal. deťmi výchovné problémy. Neodkladným opatrením boli teda mal. deti vrátené do CDR Spišská Belá. Následne tunajší úrad podal návrh na Ústavnú starostlivosť.

Mal. A. navštevuje piaty ročník povinnej školskej dochádzky Špeciálnej základnej školy vo Veľkej Lomnici. Je vzdelávaná podľa učebných plánov a učebných osnov vzdelávacieho variantu A. Pri plnení školských povinností si často vyžaduje pomoc zo strany vychovávateľky. Sú dni, kedy vôbec nemá záujem o prípravu do školy. Nechce ani nebude čítať ani písať. Nervózne odíde od stola do obývačky, kde začne kričať vulgárne nadávky na vychovávateľa. Je potrebné ju povzbudzovať, usmerňovať a neustále nabádať k činnostiam a k príprave na vyučovanie a k šetrnému zaobchádzaniu so školskými pomôckami. Mal. A. je dieťa, ktoré trpí duševnou zaostalosťou s výraznou poruchou správania. Je v disperzári pedopsychiatra MUDr. Kondrátovej, Spišská Nová Ves, ktorá jej diagnostikovala miernu duševnú zaostalosť s významnou poruchou správania a s potrebou pozorovania alebo liečby a inú zmiešanú poruchu správania.

Mal. A. bola 22.10.2022 do 28.10.2022 hospitalizovaná na detskom psychiatrickom oddelení v Prešove z dôvodu, že napadla vychovávateľku, z oddelenia bola prepustená s klinickým záverom „Mierna duševná zaostalosť s významnou poruchou správania a s potrebou pozorovania alebo liečby“, anamnesticky prítomná iritabilita, impulzivita, dysforické rozklady, nerešpektovanie výchovného vedenia, brachiálna a verbálna agresivita voči vychovávateľke, ohrozovanie ostatných detí v CDR, suicidálne vyhrážanie v.s. manipulatívneho charakteru.

Od 17.1.2023 do 28.6.2023 bola hospitalizovaná v Detskej psychiatrickej liečebni Hraň. Po návrate z liečenia mala v CDR dobré správanie približne dva týždne. Po tomto období začala u nej prevládať agresivita a nervozita. Začalo to najprv nadávkami. S ničím nebola spokojná, keď nebolo po jej vôli, veľmi znervóznela, začala po dome kričať, búchať dverami. Chodila nervózne z jednej miestnosti do druhej a veľmi vulgárne sa vyjadrovala. Žiaden rozhovor o slušnom správaní či pekné a milé prihováranie vychovávateľky k A. nemal žiaden účinok a nemá ho ani doteraz. Veľmi klame a vyvoláva medzi deťmi konflikty. Keď je nervózna a vychovávateľka sa k nej milo prihovorí, vyvolá to v nej ešte väčšiu agresiu a vulgárne nadávky spustí znova. Má predpísané psychiatrické lieky, ktoré musí pravidelne užívať. Keď sú jej podané lieky, schová si ich pod jazyk, ide k odpadkovému košu a následne ich vypľuje. Musí byť pod stálym dohľadom vychovávateľa pri podávaní liekov, kedy sú jej kontrolované ústa, či lieky užila. Aj vtedy sa občas stane, že lieky neprehltne a v neprítomnosti vychovávateľky ich vypľuje. A. je veľmi neporiadna, nedodržiava hygienické spôsoby ako napr. umývanie rúk, umývanie zubov, tváre. Osobnú hygienu nepovažuje za potrebnú. V izbe a skrini má veľký neporiadok. Veľmi rada sa počas dňa často prezlieka. Špinavé veci ukrýva do perináka pod posteľou. Nechce sa zapájať do spoločných aktivít so súrodencami a ostatnými deťmi v skupine. Teší sa z návštevy detského ihriska, pretože sa tam môže predvádzať pred rómskymi chlapcami z miestnej osady. Je veľmi lenivá, nechce vykonávať určené služby, tie dá príkazom svojim mladším súrodencom, alebo sa vyhovorí, že je veľmi unavená a ide si ľahnúť. Vo voľnom čase okrem tancovania rada spieva a píše listy mame. Rada chodí na prechádzky, kde sa ukazuje rómskym chlapcom. Pri ostatných aktivitách dlho nevydrží. Jej agresívne správanie sa stupňuje.

V poslednom čase konflikty začína riešiť nielen vulgárnymi nadávkami, ale aj fyzickými útokmi na mladšie deti. Keď sa nahnevá, nemá problém hodiť stoličku po vychovávateľovi, alebo pohár do súrodenca. Nemá problém poškodiť nábytok, potajomky si zobrať jogurty z chladničky, nátierku, vkradnúť sa do skladu s potravinami a zjesť všetky sladkosti, alebo ovocie. Obaly zo sladkostí ukrýva pod matrac svojej postele, alebo ich zahodí do susedného dvora.

V septembri hneď po nástupe do školy mala konflikt so zástupkyňou školy aj s triednou pani učiteľkou. Upozornili A. na jej neslušné správanie a A. im začala nadávať a neslušne sa vyjadrovať. Viackrát bola privolaná policajná hliadka pre jej agresívne správanie. Dňa 20.11.2022 sa maloletá dopustila priestupku proti občianskemu spolunažívaniu aj priestupku proti majetku, čo tunajšiemu úradu oznámilo OOPZ Stará Ľubovňa.

OOPZ Kežmarok tunajší úrad v mesiaci november 2023 informovalo o ďalších dvoch priestupkoch, ktorých sa mal. A. svojím konaním dopustila. Išlo o priestupok proti majetku a opakovane o priestupok proti občianskemu spolunažívaniu, ktorých sa dopustila dňa 29.10.2023. Žiaden rozhovor o slušnom správaní či pekné a milé prihováranie vychovávateľov nemá žiaden účinok. V januári 2024 absolvovala tretie Výchovné opatrenie a štyrikrát bol na ňu spísaný

Záznam o nevhodnom správaní. Pri opakovanom vyšetrení pedopsychiatricka v správe zo dňa 8.4.2024 uvádza, že dieťa je v prostredí CDR výchovne problematcky zvládnuteľné, opakované výchovné opatrenia, opakované hospitalizácie – bez efektu a preto odporúča mal. A. umiestniť v reedukačnom centre. CDR Spišská Belá bude udržiavať kontakt s maloletým dieťaťom, zabezpečí telefonický,

písomný, osobný kontakt so súrodencami, ktorí sú umiestnení v CDR Spišská Belá. Vzhľadom na to, že mal. A. B. neskorigovala svoje správanie po prijatých opatreniach zo strany zariadenia a na základe odporúčania pedopsychiatra tunajší úrad dospel k záveru, že maloleté dieťa sa ocitlo v takej situácii, ktorá ohrozuje jeho psychický, fyzický a sociálny vývin, a preto je potrebné v záujme dieťaťa dočasne ho umiestniť za účelom zabezpečenia odbornej pomoci dieťaťu, do zariadenia, ktoré sa zameriava na reedukáciu sociálne, mravne a emocionálne narušených detí. Po nariadení neodkladného opatrenia tunajší úrad podá na súd aj návrh vo veci samej - na výchovné opatrenie za účelom zabezpečenia odbornej pomoci mal. dieťaťu.

3. Zároveň predložil listinné dôkazy, a to charakteristiku na maloletú od CDR Spišská Belá zo dňa 21.02.2024, vyjadrenie Reedukačného centra zo dňa 26.04.2024, oznámenie o spáchaní priestupku maloletou osobou z ÚPSVaR Stará Ľubovňa zo dňa 28.11.2022, oznámenie o spáchaní priestupku maloletou osobou z OR PZ v Kežmarku zo dňa 22.11.2023, oznámenie o spáchaní priestupku maloletou osobou z OR PZ v Kežmarku zo dňa 22.11.2023, komplexné vyhodnotenie individuálneho plánu rozvoja osobnosti dieťaťa z CDR Spišská Belá zo dňa 11.12.2023, charakteristiku na maloletú z CDR Spišská Belá zo dňa 21.02.2024, lekársky nález z psychiatrickej ambulancie pre deti a dospelých zo dňa 08.04.2024.

4. Uznesením tunajšieho súdu č.k. 4P/44/2024-26 zo dňa 30.04.2024 súd ustanovil mal. dieťaťu kolízneho opatrovníka Obec Lomnička.

5. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“) na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

6. Podľa § 324 ods. 3 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), neodkladné opatrenie súd nariadi iba za predpokladu, ak sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením.

7. Podľa § 325 ods. 1 a 2 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená. Neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby niečo vykonala, niečoho sa zdržala alebo niečo znášala.

8. Podľa § 329 ods. 1 a 2 CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Ak rozhoduje odvolací súd o odvolaní proti uzneseniu o zamietnutí neodkladného opatrenia, umožní sa protistrane vyjadriť k odvolaniu a k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

9. Podľa § 336 ods. 1 CSP, ak súd nariadi neodkladné opatrenie pred začatím konania, môže vo výroku uznesenia uložiť navrhovateľovi povinnosť podať v určitej lehote žalobu vo veci samej. Súd túto povinnosť neuloží najmä vtedy, ak je predpoklad, že neodkladným opatrením možno dosiahnuť trvalú úpravu pomerov medzi stranami.

10. Podľa § 360 ods. 1 CMP, neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

11. Podľa § 367 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti. O návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do siedmich dní od doručenia návrhu. V tejto lehote súd uznesenie vyhotoví. Uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené. Uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia súd môže doručiť účastníkom až pri uskutočnení jeho výkonu, ak je predpoklad, že by bol výkon rozhodnutia inak zmarený. Účastníkom, ktorí neboli prítomní pri výkone uznesenia, doručí súd uznesenie spolu so zápisnicou o priebehu výkonu dodatočne.

12. Účelom neodkladného opatrenia v súlade s vyššie citovanou právnou úpravou je neodkladná úprava pomerov účastníkov. Z charakteru neodkladných opatrení vyplýva, že pred ich nariadením nemusí súd zisťovať všetky okolnosti, ktoré sú potrebné pre vykonanie meritórneho rozhodnutia. Pri zisťovaní skutočností potrebných pre nariadenie neodkladného opatrenia nemusí byť dodržaný formálny postup stanovený pre dokazovanie. Ak by pred vydaním neodkladného opatrenia bolo potrebné preukázanie nároku v procese dokazovania, nebol by potom rozdiel medzi neodkladným opatrením a konečným rozhodnutím. Inštitút neodkladných opatrení v porovnaní s doterajšou úpravou opustil charakter predbežnosti poskytnutej ochrany a po nariadení neodkladného opatrenia nemusí vždy nasledovať konanie vo veci samej. To však nevyklučuje ani to, že ochrana bude poskytnutá len na

obmedzený čas a pred začatím konania vo veci samej. Jeho nariadenie je však možné v ktoromkoľvek štádiu konania. Súd môže nariadiť aj také neodkladné opatrenie, ktorého obsah je totožný s výrokom vo veci samej. Z návrhu na vydanie neodkladného opatrenia musia byť zrejme podmienky dôvodnosti nároku, opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejme, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha.

13. Z podaného návrhu a listinných dôkazov súd zistil a mal za preukázané, že maloletá A. B. je dieťaťom rodičov D. B. a E. B.. Obaja rodičia sú vo výkone trestu odňatia slobody. Uznesením tunajšieho súdu 2P/62/2022 bolo dieťa neodkladným opatrením zverené do náhradnej osobnej starostlivosti tete F. B. spolu so súrodencami. Návrh vo veci samej si ale už nepodala z dôvodu výchovných problémov s mal deťmi. Maloletá A. B., nar. XX.X.XXXX je teda v Centre pre deti a rodiny Spišská Belá umiestnená od 20.5.2022 na základe neodkladného opatrenia zo dňa 18.5.2022 č. k. 2P/62/2022 a následne Rozsudkom Okresného súdu Stará Ľubovňa č. k. 2P/64/2022 zo dňa 6.9.2022, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 5.10.2022 a vykonateľnosť dňa 16.9.2022, bola u maloletej a jej súrodencov nariadená ústavná starostlivosť v Centre pre deti a rodiny Spišská Belá, Továrenská 19/5, Spišská Belá na samostatnej skupine so sídlom Veľká Lomnica.

14. Z listinných dôkazov doložených k návrhu súd zistil, že mal. A. je v disperzári pedopsychiatra MUDr. Kondrátovej, Spišská Nová Ves, ktorá jej diagnostikovala miernu duševnú zaostalosť s významnou poruchou správania a s potrebou pozorovania alebo liečby a inú zmiešanú poruchu správania. Mal. A. bola 22.10.2022 do 28.10.2022 hospitalizovaná na detskom psychiatrickom oddelení v Prešove z dôvodu, že napadla vychovávateľku. Od 17.1.2023 do 28.6.2023 bola hospitalizovaná v Detskej psychiatrickej liečebni Hraň. Po návrate z liečenia mala v CDR dobré správanie približne dva týždne. Po tomto období začala u nej prevládať agresivita a nervozita. Jej agresívne správanie sa stupňuje. V poslednom čase konflikty začína riešiť nielen vulgárnymi nadávkami, ale aj fyzickými útokmi na mladšie deti. Pri opakovanom vyšetrení pedopsychiatricka v správe zo dňa 8.4.2024 uvádza, že dieťa je v prostredí CDR výchovne problematicky zvládnuteľné, opakované výchovné opatrenia, opakované hospitalizácie sú bez efektu, a preto odporúča mal. A. umiestniť v reedukačnom centre.

15. Súd po preskúmaní podaného návrhu dospel k záveru, že v danom prípade je dôvod a aj potreba bezodkladnej úpravy pomerov mal. dieťaťa v jeho najlepšom záujme, a to jeho odovzdaním do Reedukačného centra Bačkov, nakoľko maloleté dieťa sa ocitlo v takej situácii, ktorá ohrozuje jeho psychický, fyzický a sociálny vývin, a preto je potrebné v záujme dieťaťa dočasne ho umiestniť za účelom zabezpečenia odbornej pomoci dieťaťu do zariadenia, ktoré sa zameriava na reedukáciu sociálne, mravne a emocionálne narušených detí, u ktorých boli zistené také nedostatky v sociálnej prispôsobivosti, v osobnostných vlastnostiach a charakterovom vývine, že ich výchova a vzdelávanie v iných zariadeniach by nevedli k náprave.

16. Podľa § 30 ods. 1 zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele“) ak súd rozhodol o nariadení ústavnej starostlivosti, neodkladného opatrenia alebo o uložení ochrannej výchovy alebo výchovného opatrenia, orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately zabezpečuje v spolupráci s rodičmi dieťaťa alebo osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa, a zariadením, v ktorom sa vykonáva ústavná starostlivosť, ochranná výchova, neodkladné opatrenie alebo výchovné opatrenie, určeným v rozhodnutí súdu (ďalej len „zariadenie na výkon rozhodnutia súdu“), umiestnenie dieťaťa do tohto zariadenia.

17. V súlade so znením § 30 zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele súd uložil Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Stará Ľubovňa povinnosť zabezpečiť umiestnenie maloletého dieťaťa do starostlivosti určeného zariadenia. Súd poukazuje aj na tú skutočnosť, že navrhnuté vhodné zariadenie sa nachádza mimo miesta bydliska maloletého dieťaťa.

18. Súd vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti vyhovel návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Stará Ľubovňa a rozhodol tak, ako vyplýva z výrokovej časti tohto uznesenia.

19. Zároveň v zmysle ust. § 336 ods. 1 CSP súd určil navrhovateľovi lehotu na podanie návrhu vo veci samej, a to o uloženie výchovného opatrenia za účelom zabezpečenia odbornej pomoci mal. dieťaťu.

20. O trovách konania súd rozhodol v súlade s ustanovením § 52 CMP podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie, ktoré sa podáva do 15 dňa odo dňa jeho doručenia na súde, proti rozhodnutiu ktorého odvolanie smeruje. V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).